

การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณ และทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชัชพล ศิริกุล^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติและเพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จับฉลากเป็นกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน และกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบปกติ 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน เวลาการทดลองกลุ่มละ 18 ชั่วโมง เครื่องมือในการวิจัย แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ แบบทดสอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบประเมินทักษะชีวิต โดยใช้แผนแบบสองกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง วิเคราะห์ข้อมูลตรวจสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ ผลการวิจัย ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

คำสำคัญ : ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะชีวิต วิธีการทางประวัติศาสตร์

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
e-mail: j_engine@hotmail.com

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: j_engine@hotmail.com

A Study Of Results Of History Learning Management By Using Historical Method Towards Critical Thinking And Life Skills Of Mathayomsuksa III Students

Chatchaphon Sirikul^{1*}

Abstract

The purposes of this research were to compare critical thinking of history learning of Mathayomsuksa III students by using historical method and normal management learning method and to compare life skill in history of Mathayomsuksa III students by historical method and normal history learning management. The sample consisted of 80 Mathayomsuksa III, during the second semester of the 2014 academic year. The students were sampled by multi-stage sampling and divided into 2 groups. The experimental group consisting of 40 students was taught by the historical method. The controlled group consisting of 40 students was taught by normal method. The experiment lasted 18 hours. The tools were lesson plan of historical method, lesson plan of normal method, test of critical thinking, evaluation form of life skill, and pretest – posttest design. The data analysis was performed in term of Multivariate Analysis of Variance (MANOVA). The results showed that the average testing score of critical thinking of history learning of Mathayomsuksa III students taught by historical method was not different from the group taught by normal method at the significant level of .01. The average testing score of life skill of history learning of Mathayomsuksa III students taught by historical method was different from the group taught by normal method at the significant level of .01. The average of experimental group was higher than the controlled group.

Keywords : CRITICAL THINKING , HISTORICAL METHOD , LIFE SKILLS

¹Master of Education Degree in Learning Management Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
email: j_engine@hotmail.com

*Corresponding author, email: j_engine@hotmail.com

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ความเจริญทางวิชาการ เทคโนโลยีทำให้ประชากรมีการหล่อหลอมเป็นสังคมเดียวกัน สังคมโลกดำรงอยู่โดยสันติสุข ประชากรจะต้องเป็นพลเมืองดีทั้งในระดับโลก ระดับประเทศย่อมลงมาถึงสังคมเล็กที่สุด (กรมวิชาการ, 2541, หน้า 8) ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเมืองการปกครอง สังคมมีแนวโน้มซับซ้อนมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทำให้บุคคลต้องใช้ความรู้ปัญหาดังกล่าว เกิดจากความไม่ถูกต้องของการจัดการศึกษา และขณะเดียวกันก็เป็นผลสืบเนื่อง ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมคล้อยตามค่านิยมทางสังคม ไม่สามารถคุมจิตใจของตนเองได้ การปฏิรูปการเรียนรู้ได้เปลี่ยนการใช้เนื้อหาเป็นตัวตั้ง มาเป็นการศึกษาให้รู้จักตนเอง แต่ความจริงปัจจุบันผู้สอนไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดโต้แย้ง ผู้สอนกลับสอนโดยเน้นเนื้อหา ปัจจุบันการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีจุดเน้นให้จัดการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้สอนจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงได้ แต่ความเป็นจริงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น มักประสบปัญหา วิธีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นแต่เรื่องการถ่ายทอดความรู้มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ดังนั้นการวัดผลจึงเน้นความสามารถในการท่องจำ การสอนแบบนี้ทำให้ได้ความรู้ในระดับการรับเพียงอย่างเดียว แทนที่จะมุ่งไปที่การดึงศักยภาพในการวิเคราะห์วิจารณ์ของนักเรียน (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2543, หน้า 5) โดยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปี 2554-2556 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งประเทศไม่ผ่านเกณฑ์ และมีแนวโน้มค่าคะแนนเฉลี่ยลดลงเรื่อย ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33, 2557, หน้า 51) การเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่เป็นปัญหานอกจากจะส่งผลทำให้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนลดลงแล้ว ยังมีผลกระทบถึงความสามารถในตัวบุคคลที่ถูกถ่ายทอดผ่านตัววิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งผู้เรียนควรได้รับโดยหนึ่งในทักษะนั้นคือ ทักษะชีวิตซึ่งเป็นความสามารถของบุคคล ประกอบด้วยความรู้ เจตคติในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต นำไปสู่การตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะที่ผู้เรียนได้หลังจากจบกระบวนการเรียนการสอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิด ไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับสภาพการณ์ที่ปรากฏโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ของตนเองเพื่อรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล อันจะนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียน ประวัติศาสตร์เป็นสาระหนึ่งที่อยู่ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและมีความสำคัญ เป็นรากฐานของวิชาการทุกสาขา โดยมีกระบวนการให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย นำประสบการณ์จากอดีตของมนุษย์มาปรับใช้ เป็นบทเรียนที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ในสังคม เหตุผลดังกล่าว ผู้สอนจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้หรือสถานการณ์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงซึ่งศักยภาพความรู้ความสามารถของตน ด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง แนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเองนั้นมีหลายรูปแบบโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ หาเหตุผล โดยความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์นั้น (ลาวินย์ วิทยาอุทพิฏลและคณะ, 2543, หน้า 7) ให้ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ว่า หมายถึง วิจัยเอกสารและหลักฐานอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมอย่างเป็นระบบ การจัดการเรียนรู้โดยใช้

วิธีการทางประวัติศาสตร์นั้น ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์วิจารณ์ประเด็นทางประวัติศาสตร์ เพราะวิธีการทางประวัติศาสตร์มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนเข้าใจน้ำหนักความน่าเชื่อถือของหลักฐาน และการนำหลักฐานนั้นมาใช้ฝึกหัดวิเคราะห์ อภิปรายผล (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2543, หน้า 11) อันจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหานั้น หรือสามารถแก้ปัญหานั้นได้อย่างมีระเบียบแบบแผน ซึ่งทั้งหมดจะกลายเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถส่งเสริมการเรียนรู้และสามารถพัฒนาการคิด นำไปสู่ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะชีวิต เหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติและเพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 55 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จากนั้นสุ่มระดับอำเภอได้อำเภอท่าม่วง เลือกโรงเรียนที่มีห้องเรียนมากกว่า 1 ห้องเรียน ได้โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน ๆ ละ 40 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่จัดตามสภาพจริงจากนั้นจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม ดังนี้ ห้องที่ 1 เป็นกลุ่มทดลอง จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ จำนวน 40 คน และห้องที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 40 คน การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล จับฉลากกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบปกติ ทำการประเมินทักษะชีวิตและทำการทดสอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียน กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดำเนินการทดลอง ใช้เวลาเรียน 18 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 9 สัปดาห์ เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ทำแบบประเมินทักษะชีวิตและแบบทดสอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน เพื่อวัดการเรียนรู้หลังจากเรียนจบทุกหน่วยการเรียนรู้ ตรวจผลการทดสอบจากแบบประเมินทักษะชีวิต และแบบทดสอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียน หลังเรียน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะชีวิตก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์และกลุ่มควบคุมที่จัดการการเรียนรู้แบบปกติ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะชีวิตก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะชีวิตหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์กับกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการหาคุณภาพเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดทักษะชีวิต ค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีของคูเดอร์

ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) KR-20 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะชีวิต โดยหาค่าแอลฟา สัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543, หน้า 215-218) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (MANOVA) กรณีที่ Pretest ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการ จัดการการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบปกติไม่ต่างกัน วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมพหุคูณแบบทางเดียว (MANCOVA) กรณีที่ Pretest ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบ ปกติแตกต่างกัน

ผลการวิจัย

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการ ทางประวัติศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีค่า คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่จัดการ เรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยไม่สูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะชีวิตกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบ ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีค่าคะแนน เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จากการศึกษาเปรียบเทียบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะชีวิต อภิปรายผลได้ดังนี้ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เป็นผลเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองนั้นผู้วิจัย ได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ไว้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยให้ ผู้เรียนแบ่งกลุ่มศึกษาหาหัวข้อที่แต่ละกลุ่มมีความสนใจ จากนั้นให้รวบรวมข้อมูลและนำเสนอ ซึ่งการจัดการ เรียนรู้แบบปกติ ผู้วิจัยก็ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มค้นคว้า และนำเสนอเช่นกัน แต่ต่างกันตรงที่การจัดการเรียนรู้โดย วิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยให้ผู้เรียนช่วยการวิเคราะห์ ตั้งคำถามหาหัวข้อกันเองภายในกลุ่มของตน ส่วนการ จัดการเรียนรู้แบบปกติ ผู้วิจัยมีหัวข้อให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกตามความพอใจ แต่ขั้นตอนหลังจากนี้เหมือนกัน คือผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะต้องค้นคว้าข้อมูล ตัดสินใจกันภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตรวจสอบถึง แหล่งที่มาของข้อมูลได้ โดยขั้นตอนดังกล่าวน่าจะส่งผลทำให้ผู้เรียนทั้งกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์กับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (วีระ เตโช, 2549, บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วย วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องสภาพและปัญหา สิ่งแวดล้อมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะการสอนโดย ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม มีการค้นพบตัวเอง มีการ

อภิปราย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์และการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพทำให้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงขึ้น (ทิตนา แชนนี, 2540, หน้า 40) วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จึงเป็นกระบวนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการหยั่งรู้ สามารถมองเห็นกระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเองส่วนทักษะชีวิตของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์แตกต่างกับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียน วิธีการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ ดังนั้นการปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอนจึงทำให้ได้ประสบการณ์และทักษะโดยตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง (สิริวรรณ ศรีพล, 2553, หน้า 141) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สกลพร พิชัยกมล, 2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้เรื่องเพศศึกษาและทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความรู้เรื่องเพศศึกษากว่านักเรียนที่เรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีทักษะชีวิตในด้านความภูมิใจในตัวเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการปฏิเสธและทักษะการตัดสินใจดีกว่านักเรียนที่เรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (คันสนีย์ นาคะสนธิ, 2545, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประดู่ในทรวงธรรมโดยเลือกนักเรียนเข้าร่วมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้น จากการวิจัยดังกล่าวพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมให้สูงขึ้น ผู้เรียนจะมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทำให้นักเรียนรับประสบการณ์ตรง สร้างความสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการเรียนสาระประวัติศาสตร์ของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ กับ การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่แตกต่างกัน แต่ทักษะชีวิตแตกต่างกัน ดังนั้นผู้สอนจึงควรนำการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มาใช้เพื่อเป็นทางเลือกในการพัฒนาทักษะชีวิต ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และการจัดการเรียนรู้วิธีอื่น ในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะชีวิต และควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้พัฒนาทักษะชีวิตในด้านอื่น ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์และการจัดการเรียนรู้แบบปกติกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น และในเนื้อหาสาระการเรียนรู้อื่น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้เพราะความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.สุภัทรา คงเรือง และ ดร.กิตติ ศรีวิเชียร ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการตรวจสอบและแนะนำให้แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.แสน สมนึก นายอุทัย ภูเจริญ นางสาวเพ็ญพรรณ กริ่งไกร นางอารี วาชรเวียงชัย และนายพชรวัฒน์ ภิณญวัฒน์พงษ์ ผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำตรวจสอบ แนะนำ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ขอขอบพระคุณนายโอภาส เจริญเชื้อ ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี คณะครูและนักเรียนโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรี

นครินทร์ กาญจนบุรี อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้อำนวยความสะดวกให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความห่วงใยของคนในครอบครัว และเพื่อนในกลุ่มสาขาการจัดการการเรียนรู้ที่ให้การกำลังใจ แนะนำช่วยเหลือ ซึ่งเป็นพลังสำคัญในความสำเร็จครั้งนี้ คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบิดามารดาและครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2541). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพความคาดหวัง สภาพปัจจุบันและปัญหาของกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทีศนา เขมมณีและคณะ. (2540). การคิดและการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ลาวัญญ์ วิทยาวุฒิกุล และคณะ. (2543). คู่มือการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2543). คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : การศาสนา กรมศาสนา.
- วีระ เตโช. (2549). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง สภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักกับวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- คันสนีย์ นาคะสนธิ์. (2545). การศึกษาและพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรมกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกลพร พิชัยกมล. (2549). ผลของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้เรื่องเพศศึกษาและทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทบุรีวิทยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. (2557). รายงานผลสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง
- สิริวรรณ ศรีพล. (2553). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไสว ประภาศรี. (2548). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินดิเคตที่เน้นทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องวิถีชีวิตในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.